

**MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
ACADEMIA DE POLIȚIE „ALEXANDRU IOAN CUZA ”
ȘCOALA DOCTORALA DE ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ**

TEZĂ DE DOCTORAT

Tema:

**DISFUNCȚII CRIMINOGENE GENERATE DE MASS-MEDIA, FACTORI DE RISC
LA ADRESA ORDINII PUBLICE ȘI SIGURANȚEI NAȚIONALE**

**Conducător de doctorat
Prof.univ.dr. MORAR ROBERT**

**DOCTORAND
IONESCU Cristian**

**Teză elaborată în vederea obținerii titlului de DOCTOR
în “Ordine publică și siguranță națională”**

**BUCUREȘTI
2016**

CUPRINS

I. INTRODUCERE.....	pag. 7
CAPITOLUL I CARACTERISTICI GENERALE ALE MASS-MEDIA	pag. 12
CAPITOLUL II ELEMENTE DE PSIHPATOLOGIE JUDICIARĂ ȘI CERCETĂRI CONTEMPORANE PRIVIND FACTORII CRIMINOGENI INDUȘI DE MASS-MEDIA	Pag. 57
CAPITOLUL III MASS-MEDIA ȘI STRATEGHIILE DE DEZINFORMARE A MASELOR	pag. 77
CAPITOLUL IV APLICAȚII EXPERIMENTALE PRIVIND FACTORII DE RISC GENERAȚI DE MASS-MEDIA ASUPRA ORDINII PUBLICE ȘI SIGURANȚEI NAȚIONALE	pag. 83
CAPITOLUL V CONCLUZII FINALE SI PROPUNERI	pag. 174
ANEXE	pag. 178
BIBLIOGRAFIE	

I. INTRODUCERE

Lucrarea de față se intitulează „**DISFUNȚII CRIMINOGENE GENERATE DE MASS-MEDIA, FACTORI DE RISC LA ADRESA ORDINII PUBLICE ȘI SIGURANȚEI NAȚIONALE**”. Am ales această temă de cercetare pornind de la importanța și amploarea pe care o are astăzi *mass-media* în special în rândul persoanelor tinere. Am considerat ca necesar și util un asemenea studiu pornind de la următoarele considerente: **violența, agresivitatea, prostituția, promovarea falșilor eroi, prioritizarea cultul banului și al afacerilor verioase, terorismul, etc...** factori ce constituie un fenomen global care amenință sănătatea mentală a membrilor societății, cât și stabilitatea socială, având implicații asupra tuturor statelor, nu numai asupra celor care sunt bine sau slab dezvoltate economic.

Alegerea acestei teme a izvorat dintr-o adancă reflexie asupra etiologiei și evoluției media în spațiul românesc în perioada postrevoluționară.

Așadar din trunchiul: sănătos, constructiv, obiectiv, realist și apt să satisfacă setea de informare culturală, diversitate, modelare pozitivă a beneficiarului, am desprins o evoluție pe care aș numi-o **parazitară; centrată pe rating, profit, aservire care favorizează dezinformarea, manipularea, atacul la persoană, toate acestea în scopul satisfacerii anumitor interese de grup, apte să contribuie la desolidarizarea socială a cetățenilor, decredibilizarea instituțiilor statului, a puterii legislative (parlamentul) și paralizarea inițiativelor puterii executive (guvernul) etc.**

În egala măsură, această *mass-media* parazitară la care ne referim, proliferază cultivarea: violenței, agresivității, prostituției, și a nonvalorilor.

Mijloacele media au tulburat și fascinat omenirea dintotdeauna. Sub efectul acestora viața pare a fi uneori mai ușoară, relațiile dintre oameni mai simple, iar dificultățile mai mici crezându-se că cine este informat este un om puternic. În viață ne confruntăm cu diverse perioade dificile, mai cu seamă în urma unor evenimente marcante precum decese, divorțuri ale partenerilor, accidente, etc... iar în urma acestor evenimente multe din persoanele implicate în mod direct sunt puse în situația de a înfrunța singurătatea trăind adesea sentimentul însingurării. Dorința de a depăși acele momente și de a fi liniștit și chiar fericit, este foarte puternică la fiecare individ normal. Cea mai „la îndemână” soluție contra acestei însingurări o constituie conectarea la felurite mijloace de mediatizare dar și apelarea la diverse rude, la prieteni, colegi sau alte surse și locuri de socializare accesibile publicului.

Mass-media reprezintă o chestiune complexă și nu este una dintre problemele care se pretează la concluzii simple și pripite. Centrul de greutate al luptei între bine și rău se află tot în cadrul legislației interne a fiecărui stat. Astfel se constată o diversitate de modalități în care statele înțeleg să reglementeze acest domeniu.

Toate aceste forme ale *mass-mediei* reprezintă principalele provocări cu care se confruntă omenirea, efectele criminogene ale acesteia reprezentând un fenomen îngrijorător. Condițiile social-economice, spirituale și psihologice, constituie factori negativi asupra eredității sociale și biologice, precum și asupra *constructelor mentale care se elaborează uneori alienant și aberant cu reflectare negativă asupra procesualității adaptative psihologice, profesionale, socio-familare și școlare, generând adesea stări de nesiguranță, de frustrare, de instabilitate afectivă, de inadaptare tranzitorie sau de lungă durată la exigențele sociale, fapt ce determină revolta și respingerea împotriva tradițiilor, obiceiurilor și a sistemului de valori practicat de societate. Criminalitatea legată de media reprezintă un*

concept ce poate include anumite infracțiuni comise și care sunt legate de agresivitate și violența. Cele mai bune rezultate în lupta contra criminalității se obțin printr-o colaborare pe plan intern între sistemele educaționale, poliție, și aparatul de justiție, iar pe plan internațional printr-o cooperare între organisme și organizații care au ca obiect lupta împotriva criminalității.

Traficul ilicit de informații, de influență, cât și producția materialelor manipulatorii, reprezintă un flagel cu care se confruntă aproape toate țările. Operațiunile de mediatizare sau de prelucrare a acestora, pot afecta o țară întreagă, chiar dacă aceasta nu se confruntă cu probleme grave. Acesta ar fi unul din motivele principale pentru care toate țările ar trebui să fie interesate în vederea cooperării privind prevenirea și combaterea efectelor criminogene generate de mass-media.

CAPITOLUL I.

CARACTERISTICI GENERALE ALE MASS MEDIEI ȘI ANALIZA UNOR TEORII CE PUN ACCENT PE DEZVOLTAREA INDIVIDULUI

1.1. Clasificarea mass-media, locul și rolul acesteia în societate

În literatura de specialitate ne este prezentată o gamă largă de *clasificări* în ceea ce privește mass-media și în acest sens voi prezenta exemplificativ numai câteva dintre acestea:

Mass-media locală

Mass-media regională

Mass-media națională

Altă *clasificare* a mass-mediei se face după următoarele criterii:

1.1.1. *Ziarele* (cotidienele) au un rol important de informare a cetățenilor

1.1.2. *Publicații cu apariție săptămânală, bilunară sau lunară.*

1.1.3. *Radioul*

1.1.4. *Televiziunea*

1.1.5. *Agencia de presă*

1.1.6. *Presă*

1.2. Caracteristici generale privind mijloacele de comunicare in mass-media

Ch. R. Wright este fondatorul unui inventar functionalist ce are drept scop studiul comunicațiilor de baza ale mass-mediei;

- Influențarea prin orientarea știrilor;
- influențarea prin plasarea știrilor;
- influența prin titluri;
- influențarea prin alegerea evenimentelor;

- influența prin selecția fotografiilor;
 - influențarea prin explicațiile care însoțesc fotografiile;
 - utilizarea editorialelor pentru distorsiunea faptelor.
- **1.3. Teorii ce pun accentul pe dezvoltarea individului și a societății**
 - **1.3.1. Teorii nepsihologice;**

Începutul secolului al-XXI-lea, se evidențiază prin aceea că o mare parte a populației globului trăiește într-un continuu stress diferent de factorul provocator sau de proveniența acestuia, Suntem martorii unei rate a criminalității mondiale, statisticile arătând valori alarmante.

Personalități marcante din lumea științifică cercetează și analizează acest fenomen al infracționalității încercând să ajungă la cauză, să explice factorii determinanți ai acestei maladii sociale, astfel în cât toate concepțiile și teoriile expuse au rol regulator asupra diferitelor componente ale sistemului legal.¹

a) Teoriile biologice

b) Teoriile constituționale

c) Teoriile sociologice

d) Teoriile economice

1.3.2. Teorii psihologice;

Cercetările făcute de-a-lungul timpului în diverse domenii de activitate, au scos în evidență că teoriile sociologice sunt orientate strict pe factorul ambiental și socio-economic, în timp ce teoriile psihologice au ca țintă accentul individual.

Teoriile psihosociale- unde avem:

- a) Teoriile controlului psihosocial;
- b) Teoriile infranării;
- c) Teoriile învățării psihosociale;
- d) Teoriile învățării sociale;
- e) Teoriile etichetării sociale.

Teoriile analitice

Teoria controlului psiho-social

Teoria înfrânării

Teoria învățării psihosociale

1.4. Consecințe ale mass-media privind influențarea comportamentului socio –moral al minorilor și tinerilor

Pornind de la premise ca mass-media are anumite sarcini și funcții importante în formarea și transmiterea anumitor modele socio-comportamentale, având bine înțele un rol educative pentru viața societății

¹ <http://www.history-cluj.ro/SU/anuare/2003/Florea.htm>

1.5. Dezvoltarea și funcționarea creierului în funcție de efectele comunicării AUDIO – VIDEO – Aspecte positive și negative:

Pornim în dezbateră acestui capitol de la premisa că „televiziunea și computerul ușurează învățarea, ajutând copilul să-și dezvolte anumite abilități mentale, din toate aceste surse de informații. Putem observa că generația tânără este capabilă să se adapteze ușor la toate provocările actuale.” Ecranul sau monitoarele calculatoarelor cât și tabletele de înaltă tehnologie și performanță sunt prezente în majoritatea școlilor, atât în mediul urban cât și rural.

- **Emisfera ce guvernează toate procesele perceptiv holistice, globale și simultane:**
 - Răspunde la noutate.
 - Mediază procesele emoționale.
 - Răspunde de aptitudini și intuiție
 - Integrează părțile într-un total din care rezultă un lucru întreg.
 - Deține capacitatea reprezentărilor mentale și ale memoriei
 - Este focusată pe zona vizuală,
 - Nu se poate ancora într-un anumit interval de timp.
 - Nu leagă informațiile într-un demers logic-rațional.²
- **Activitatea corticală din emisfera stângă** sare la bază procesele de analiză critică a informațiilor, succesivitatea evenimentelor cât și demersul linear al trăirilor vieții:
 - Răspunde de funcționarea gândirii raționale, sprijinind astfel analizarea corectă a conținuturilor dar și sintetizarea eficientă a informațiilor primite.
 - Este centrată pe detalii căutând sensul lucrurilor în ecuația ”dacă – atunci”
 - Este focusată pe zona auditivă.
 - Este ancorată într-un anumit interval de timp și spațiu
 - Leagă informațiile într-un buchet de secvențe și rațiuni.

² Nihaela Raco, Creativitate si inteligenta emotional, Polirom, Iasi, 2001, p 31

CAPITULUL II
ELEMENTA DE PSIHOPATOLOGIE JUDICIARĂ ȘI CERCETĂRI CONTEMPORANE
PRIVIND FACTORII CRIMINOGENI INDUȘI DE MASS-MEDIA

2.1. Psihopatologia judiciară

2.1.1. Considerații generale privind pornografia din perspectiva psihologiei judiciare;

Pornografia este pretutindeni, te lovești de ea, fie că ești sau nu interesat. Pentru anumiți indivizi aceasta reprezintă o sursă de plăcere, pentru alții însă se dovedește a fi un adevărat blestem. Dincolo de toate acestea se pare că pornografia reprezintă o afacere incredibil de profitabilă și oricât ar fi de blamată în public, ea prosperă cu ajutorul încurajărilor societății... saracindu-ne însă sufletele și relațiile armonioase de cuplu.

Astfel, așa cum se arată în literatura de specialitate, deși este inclusă în pachetul infracțiunilor contra persoanei, intenția oamenilor legii este de a include în acest capitol și infracțiunilor cu rezultate mai grave decât abuzul prin molestare, orietându-se către toate actele și faptele ce aduc – atingere vieții morale, decente cât și factorilor normalității.³

Psihologia judiciară insistă în acest sens, arătând că libertatea și inviolabilitatea sexuală cât și dreptul la viața sau la integritatea persoanei sunt însușiri juridice și morale, în timp ce orice formă de constrângere în vederea realizării unor acte ce au ca țintă finală pornografia sau diferite forme de perversiune sunt condamnate de legea codului penal⁴. În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg a decis printr-o prevedere legală ce se referă la relațiile homosexuale în cazul în care acestea se consumă cu consimțământul ambelor părți, aceasta nefiind considerată încălcare a dreptului la viață privată⁵.

Abuzul fizic îl regăsim ca fiind acea fapta săvârșită prin constrângerea copilului victimă folosind forța fizică și supunerea acestuia la diferite sarcini dificile, ce depășesc posibilitățile acestuia de a le putea duce la îndeplinire, fapte din care rezultă de cele mai multe ori răniri sau alte vătămări corporale. Acesta presupune ca fiind pedepse următoarele fapte: așezarea în genunchi pentru a fi umilit, legarea copilului de anumite lucruri, lovirea cu orice obiect, rănirea, otrăvirea sau intoxicarea cu monoxid de carbon, arderile produse în mod intenționat, urmând ca acești copilași să fie trimiși la cerșit sau folosiți în alte scopuri degradante, lipsite de moralitate și chiar inumane.

Copiii și în mod special cei mici, nu pot înțelege de ce adultul, care este puternic fizic și de la care se așteaptă de obicei protecție, care de-a lungul timpului și-au dovedit dragostea, într-un anumit moment devin agresori atacându-I cu violență.

³. V. Cioclei, *Despre necesitatea abrogării art.201 C. pen. - „perversiunea sexuală”*, AUB, nr. 1, 2002, p. 89-90.

⁴. V. Dongoroz și colab., *op. cit.*, p. 367; G. Antoniu, *op. cit.*, p. 228.

⁵. A. Asworth, *Principles of Criminal Law*, 3rd edition, Oxford University Press, Oxford, 1999, p. 336

Abuzul emotional (psihologic) se manifestă prin respingerea și izolarea forțată, exploatarea copilului, coruperea, terorizarea, toate acestea reprezentând diverse forme ale abuzului emotional ce vor brăzda urme adânci în sufletele inocente ale copiilor.

Trauma produsă poate trece neobservată însă cicatricile interne pot reflecta anumite disfuncții mai teribile decât în oricare alte manifestări.

2.2. Considerații generale asupra efectelor mass-media

Efectele mass-media sunt multe și cred că unele dintre ele sunt încă necunoscute, pornografia ademențe luând forma celui mai minunat și frumos lucru posibil. Ne izolăm, captivați de noua noastră iubire, ne decuplăm de realitate, rupem legătura cu oamenii la care ținem cel mai mult. Într-un timp scurt ne pierdem destinul din vedere. Am observat că pornografia se aseamănă mult cu **un cancer al minții**, răpește din tine o parte care nu se va mai întoarce niciodată – inocența.⁶

Oamenii sunt astăzi, în epoca pornografiei, anxioși și bolnăvicioși, depresivi și extrem de nefericiți. Depresia a ajuns deja una dintre cele mai răspândite boli de pe planetă.

2.3. Efectele și imaginile de violență sexuală și non-sexuală prezentate de media

Mass-media este o denumire generală dată tuturor mijloacelor de informare în masă. Aceste mijloace sunt variate: presa sau mijloacele electronice de informare (televizor, radio, rețele de calculatoare).

Dacă acest conflict are la bază o problemă publică și dacă individul este interesat de aceasta, el va prelua orice informație primită din mass-media. De aici rezultă că mass-media este cea mai bună cale de manipulare a indivizilor, prin prezentarea repetată a unor idei, principii, opinii etc.⁷

2.4. Efectele media: Suicidul

Situații exemplificative de comportament auto-agresiv specific gestului suicidal

Suicidul se definește ca un act fatal care reprezintă expresia dorinței de a muri a unei persoane. În latină sinuciderea înseamnă "auto-omorâre". Acesta poate fi un gest impulsiv sau planificat cu luni de zile înainte. Ideile de suicid se înfiripă în mintea multor persoane ce suferă de depresie având un grad sporit de severitate a afecțiunii.

Suicidul apare în mintea celor bolnavi ca fiind singura soluție de scapare din suferința psihică intolerabilă prin care trec. Ideea de suicid apare atunci când bolnavul caută intens o ieșire, deseori sub imperiul emotional al disperării, al neajutorării și al increderei scăzute în sine. Aflat într-o stare de ambivalență, stresat intens de nevoi psihologice frustrate, bolnavul trece prin stări de îngustare a conștiinței, în care apar și turburări cognitive ce micșorează spectrul de soluții posibil observate

2.5. Efectele media: abuzul de alcool în societate

⁶. (Studiul din 1989 al lui L. Tucker la Brigham Young University, apud www.lightplanet.com).

⁷. <http://wwfrv.rrw.zibo.ro/planeta-blog/Stop-Violentei-TV-22/Influenta-Mass-Media-asupra-copiilor-159>

Dependența de alcool are un impact social neplăcut, de cele mai multe ori întâlnirea cu alte persoane din anturaj poate deveni neplăcută datorită acestui obicei. În unele cazuri poate avea și implicații legale, cum este de exemplu șofatul sub influența alcoolului. Dacă [dependența de alcool](#) nu este tratată corespunzător, de cele mai multe ori aceasta duce la alcoolism cronic.⁸

CAPITOLUL III

MASS MEDIA SI STRATEGIILE DE DEZINFORMARE A MASELOR

3.1. Noțiuni introductive asupra termenului de dezinformare a maselor

În debutul acestui capitol pornim de la premisa că orice informație reprezintă în sine o marfă perisabilă și fiecare deținător de informații prezintă o tendință înăscută de a o denatura din ce în ce mai mult. Un fapt nu trebuie să fie confundat cu o informație, un fapt nu devine informație decât atunci când cel ce o deține, adică ”sursa” care îi informează pe cei interesați, la polul opus existând persoanele beneficiare de informații sau ”receptori”.

Mesajul „Pace” nu reprezintă o informație atâta timp cât o anumită persoană sau instituție nu a comunicat printr-un anumit canal dedicat informării că este ”Pace”.

În India este celebră povestea unui domnitor ce locuia într-o țară a orbilor care nu văzuse niciodată un elefant iar pentru a afla se hotărâște să fie trimiși în junglă șase orbi, având porunca să găsească un elefant, să se informeze asupra tuturor aspectelor și însușirilor importante ca în final să-l poată descrie împăratului. Toți orbii au găsit și pipăit un elefant și s-au întors cu informații și descrieri contradictorii. „Elefantul”, a spus unul, „e lung și mlădios ca un șarpe”. „Nu-i adevărat”, a protestat altul, „e lat și moale ca o foaie de cort”. „Ba greșești”, a sărit al treilea, „e ascuțit și lucios ca un dinte uriaș”. „Vă bateți joc de noi”, s-a supărat al patrulea orb- „e gros și aspru ca un trunchi de copac”. „Ba e uriaș ca un munte”, l-a contrazis al cincilea. „E subțire și răsucit ca un colăcel de frânghie”, a încheiat ultimul, care nu-i apucase să-i simtă decât coada.⁹

Conștientizând mai mult sau mai puțin, este lesne de observat cum vanitatea sau interesele ne fac să modificăm adevărul în mii de împrejurări din viața cotidiană.

Exemplificativ, voi enumera mai multe cazuri:

- dorința de a obține o anumită atitudine din partea opiniei publice, pentru a îndeplini o anumită acțiune;
- dorința de a vinde un produs, când un proverb rus spune: „fără înșelăciune, nimic nu se vinde”;
- dorința de a convinge publicul cu privire la superioritatea unei anumite cauze, a unui anumit partid, a unui anumit candidat: în cazul de față, nu mai contează că e o cauză justă, că partidul este respectabil, sau candidatul e cel mai

⁸ . <http://www.umfcv.ro/ccop-efectele-consumului-de-alcool>

⁹ <http://www.povesticutalc.ro/povesti-Orbii-si-elefantul.html>

bun; se folosesc toate mijloacele pentru a li se asigura succesul și, astfel, uneori se ajunge la a pune minciuna în slujba adevărului, dacă este o minciună la care publicul e mai receptiv, ceea ce furnizează o scuză comodă pentru conștiințele scrupuloase..

- **3.2. De ce propagandă ?**

- Cuvântul *propagandă* este folosit în anul 1689 având ca bază etimologică expresia latină ”congregatio de propaganda fidey” tradusă prin congregație de propagare a credinței. Acest termen presupune, transmiterea unor anumite informații și mesaje către un publicul larg, astfel încât informația neperceptută de informator ca fiind mincinoasă, ba dimpotrivă, ca fiind expresia adevărului de netăgăduit. Sensul termenului însă s-a alterat rapid. Începând din 1972, va fi definită ca „acțiunea psihologică exercitată asupra opiniei pentru a o determina să aibă anumite idei politice și sociale, a dori și a susține o anume politică sau un guvern și un anumit reprezentant”¹⁰.

3.3. Publicitatea

Publicitatea la fel ca și propaganda transmite către un publicul larg un anumit mesaj cu un anumit conținut și o încărcătură de real sau falsitate, ce constituie un interes expres însă scopul nu este acela de a informa ci doar de a influența. În dicționarul Grand Robert o găsim definită publicitatea ca fiind acțiunea psihologică exercitată asupra publicului, având scopuri comerciale”

În literatura de specialitate Malraux spune că cea mai eficientă publicitate se regăsește la americani, având ca punct strategic reflexele condiționate”, ceea ce înseamnă recunoașterea faptului că publicitatea, precum și propaganda, se adresează mai mult laturii subconștientului decât conștiinței.

3.4. Limbajul și imaginea

Un stimul pentru a provoca o anumită senzație perceptibilă în starea de conștiență, trebuie să posede o serie de caracteristici. Dacă toate acestea împreună nu ajung să atingă un anumit prag, se constată că subiectul nu poate fi conștient de perceperea stimulilor, numind toată această percepție „imagine subliminală”ce produce anumite efecte de influență asupra spectatorului. Există diverse persoane ce folosesc termenul de subliminal cu un anumit abuz de limbaj desemnând nu numai aceste mesaje vizuale clandestine, ci și auditive.

3.5. Imaginile subliminale

Percepția subliminală a fost descoperită de către Otto Poetzl în 1917, la Viena,. Poetzl și-a început experimentele prin a le prezenta subiecților o singură imagine complexă – aceasta reprezentând o scenă în care se regăseau într-un peisaj anumite personaje, cai, căruțe etc. Într-un interval de timp de câteva sute de milisecunde, întrebându-i apoi ce văzuseră. Cei examinați nu-și puteau aminti nimic - sau, aproape nimic. Lăsându-i să se odihnească, li se va rosti aceeași întrebare: iar subiecții începeau să descrie anumite elemente complete ale scenei văzute. Acest test a fost aplicat și în anii 60” obținându-se rezultate la fel de concludente. Imaginea subliminală clasică este reprezentată de a douăzeci și cincea secvența foto dintr-o secundă, fiind inserată într-un film ce se

¹⁰ <http://www.believeit.ro/manipulare-relationala/>

derulează mult prea rapid pentru ca ochiul să o poată sesiza și transmite stratului conștienței, în acest fel s-a ajuns la presupunerea că respectiva imagine ajunge direct în stratul subconștient.

Însuși principiul cinematografului are la bază ca principiu de funcționare faptul că ochiul nu poate percepe intervalele de timp care despart însiruirea imaginilor fotografiate succesiv, de unde și iluzia deschiderii unei flori într-un prezent continuu.

CAPITOLUL IV.

APLICAȚII EXPERIMENTALE PRIVIND FACTORII DE RISC GENERAȚII DE MASS-MEDIA ASUPRA ORDINII PUBLICE ȘI SIGURANȚEI NAȚIONALE

4. CERCETAREA APLICATIVĂ

4.1. Fundamentarea științifică a cercetării:

Am argumentat în conținutul prezentei lucrări faptul că urmărirea violenței prezentate la TV crește probabilitatea comportamentului violent la copii. Jocurile și anumite aplicații pe tablete sau telefoane moderne au un efect similar. Adoptarea anumitor manifestări comportament sunt de cele mai multe ori legate de o sumă de înclinații proprii fiecărui individ în parte. În momentele de maximă luciditate chiar și alcoolicii își dau seama de faptul că alcoolul le afectează creierul și întreg sistemul nervos, atenția fiind diminuată odată cu încetinirea gândirii cât și prezența anumitei lentori în exprimarea coerentă a unei idei, alcoolul modificând bine înțeles, felul în care sunt procesate informațiile

O persoana în stare de ebrietate poate percepe un eveniment accidental ca fiind unul rău intenționat, astfel acționând într-o manieră agresivă. Referindu-ne atât la o anumită durere fie aceasta fizică (organică) sau psihică (sufletească) cât și acel disconfort produs în organism, vom constata că toate acestea își vor da aportul în ceea ce privește creșterea gradului de agresivitate al unui individ,

Se presupune ca o expunere regulată la violența are potențialul de a desensibiliza adolescenții și are un impact puternic asupra percepțiilor și atitudinilor lor, modificându-le astfel comportamentul, iar la scala mai mare poate afecta însăși bunăstarea societății.

4.2. Obiectivele cercetării

1. Cercetarea de față își propune studiul privind evidențierea modului în care scenele de violență și agresivitate prin intermediul mass-media au efect asupra agresivității persoanelor care le urmăresc cu interes și apetență.
2. Un alt aspect al cercetării de față pe care ni-l propunem se referă la verificarea modului în care se autoanalizează în privința comportamentelor agresive, atât participanții din lotul consumatorilor de informații media cu conținut agresiv, cât și participanții din lotul consumatorilor de conținut media din registrul filmelor documentare.

3. Ne propunem prin studiul datelor de cercetare să observăm relațiile dintre diverse manifestări simptomatice agresive ale participanților la cercetare din cele două grupuri vizate.

4.3. Ipotezele cercetării

- a) Apreciem ca exista o legatura semnificativa intre vizionarea de filme cu continut agresiv si apetenta pentru sporturi extreme
- b) Consideram ca persoanele percepute de cei din mediul apropiat ca avand un grad de nervozitate ridicat se percep ca fiind impulsive
- c) Persoanele care suporta cu greu sa fie criticate de cei din jur au diverse pasiuni teribiliste
- d) Grupul de participanti care manifesta interes ridicat pentru filmele cu caracter violent difera semnificativ statistic in privinta comportamentului agresiv față de manifestarile grupului de participanti care prefera filmele documentare lipsite de scene cu continut agresiv.

Ipoteza de nul:

Nu există nicio diferență privind manifestarea comportamentelor agresive între subiecții care vizionează filme cu caracter violent și subiecții care nu au interiorizat informații violente din filme și alte mijloace media.

4.5. Instrumentul cercetării

Demersul cercetării s-a desfășurat printr-o ancheta pe bază de chestionar pentru măsurarea agresivității conținând un număr de 20 de itemi, realizat pe o scală de tip LIKERT, cu cinci opțiuni de răspuns:

5 - Mi se potrivește în foarte mare măsură

4 - Mi se potrivește în mare măsură

3 - Mi se potrivește moderat

2 - Mi se potrivește în mică măsură

1 - Nu mi se potrivește

4.6. Variabilele cercetării

Variabilele cercetării: Variabila independentă (variabila criteriu pentru selecția participanților în loturile cercetate): vizionarea filmelor și informarea din surse media care conțin scene și comportamente agresiv-violente.

Variabila dependentă: scorul obținut la proba pentru măsurarea comportamentului agresiv

4.7. Evaluarea și interpretarea rezultatelor

Vă prezentăm 20 de enunțuri referitoare la diferite aspecte ale comportamentului dumneavoastră, Fiecare evaluează diferit aceste aspecte: unii le apreciază ca li se potrivește în foarte mare măsură, iar alții ca fiind nepotrivite în ceea ce îi privește .

Vă rugăm să citiți cele 20 de enunțuri și să indicați importanța pe care o acordați dumneavoastră fiecărui aspect menționat. Marcați cu X numărul corespunzător alegerii dumneavoastră, știind că: 5 = **Mi se potrivește în foarte mare măsură**; 4 = **Mi se potrivește în mare măsură**; 3 = **Mi se potrivește moderat**; 2 = **Mi se potrivește în mică măsură**; 1 = **Nu mi se potrivește**

La acest chestionar nu sunt răspunsuri bune sau rele, ci numai răspunsuri care vi se potrivesc sau nu. Este deci esențial să vă pronunțați în legătură cu *toate* aspectele precizate așa cum le evaluați dumneavoastră personal. Vă mulțumim!

Observațiile pe care le-am făcut pe baza tabelelor corelaționale obținute relevă numeroase corelații între diferitele manifestări ale comportamentului agresiv. Pentru exemplificare ilustrăm mai jos câteva din acestea:

- a) Persoanele care sunt pasionate de sporturi extreme manifestă plăcere și în vizionarea filmelor cu conținut ridicat de agresivitate ($r = 0,274, p < 0,005$)
- b) Persoanele care își manifestă supărarea în situații de nemulțumire sunt cele care manifestă plăcere în vizionarea filmelor cu conținut ridicat de agresivitate ($r = 380, p < 0,005$) și ($r = 48, p < 0,005$)
- c) Persoanele care au anumite manifestări impulsive necontrolate se sunt cele care se aprind și se calmează ușor ($r=291, p < 0,005$)
- d) Persoanele considerate a fi iuți la mânie sunt cele care se irită dar e și calmează ușor. ($r=483; p < 0,005$)
- e) Persoanele care nu-și pot controla impulsivitatea manifestă și o lipsă de control a impulsivității. ($r=291; p < 0,005$)
- f) Persoanele care sunt considerate certărețe sunt cele care devin violente în momentul în care trebuie să-și apere drepturile ($r=483; p < 0,005$)
- g) Persoanele care își rod unghiile sau își mușcă buzele manifestă un comportament de mânie dar și relaxare foarte iute ($r=295; p < 0,005$)
- h) Persoanele care își rod unghiile sau își mușcă buzele, manifestă și impulsivitate și nu își pot controla stările. ($r=247; p < 0,005$)
- i) Persoanele ce vor să-și facă pe cei din jur să sufere sunt cele care au un grad ridicat de timiditate prin mușcarea buzelor etc. ($r=529; p < 0,005$)
- j) Persoanele care nu suportă să fie criticat de cei din jur sunt cei care răspund și agresiv în anumite situații critice ($r=443; p < 0,005$)
- k) Persoanele cărora le place să se contradică cu cei din jur sunt și cele care devin foarte ușor irascibile ($r=374; p < 0,005$)
- l) Persoanele care nu suportă să vorbească cu oricine, manifestă stare de nervozitate asupra anumitor

lucruri și devin irascibile dacă nu le sunt respectate dorințele... ($r=433$; $p<0.005$) și ($r=552$; $p<0.005$)

m) Persoanelor ce își controlează cu greu starea de impulsivitate sunt în același timp cele care la nervi aruncă și sparg tot ce le iese în cale

($r=374$; $p <0.005$)

Amplitudinea simptomelor comportamentului agresiv pentru fiecare lot chestionet:

- Pentru fiecare item s-a urmărit frecvența de răspuns
- Frecvența reprezentată prin table cu număr de răspunsuri în procente
- Frecvența reprezentată prin histograme (grafice) pe fiecare item

Urmărind cu atenție frecvența răspunsurilor oferite la chestionar de către participanții din lotul respondenților amatori de filme violente, observăm că cele mai mari frecvențe de răspunsuri se regăsesc la variantele de răspuns "4 și 5". Acest fapt ne evidențiază că în urma autoanalizei pe care și-o fac participanții din acest grup, aceștia apreciază că simptomele de manifestare a comportamentelor violente, le regăsesc printre propriile manifestări într-o măsură foarte mare.

- La nivelul C.A. General se constată o diferență puternic semnificativă între cele două grupuri, în sensul că grupul care preferă filmele cu conținut agresiv prezintă și manifestări agresive semnificativ mai mari decât grupul care preferă filme documentare. Acest fapt îl explicăm cu cea mai mare probabilitate prin faptul că primul grup despre care am făcut vorbire anterior urmărește cu frecvență semnificativ mai mare, filmele ce au conținut ridicat de violență.

CAPITOLUL V

5. CONCLUZII FINALE SI PROPUNERI

5.1. Concluziile finale. Limite și neajunsuri ale cercetării

În urma evaluării și prelucrării informațiilor teoretice și ale datelor cercetării aplicative, am ajuns la următoarele concluzii:

- 1) Există o *diferență statistic semnificativă între rezultatele celor doua grupuri la variabila - comportament agresiv*;
- 2) *Ipotezele cercetării sunt validate integral*: astfel vizionarea filmelor cu caracter violent și informarea cu conotație negativă din mijloace media au influență imitativă asupra comportamentelor agresive și criminogene, inducând grupului experimental atitudini și soluții agresive semnificativ statistic superioare celor identificate în grupul de control;
- 3) Din punct de vedere psihologic se presupune că vizionarea filmelor violente provoacă la consumatorii acestor produse o *desensibilizare afectivă și un potențial ridicat de permisivitate*,

pentru a adopta în situații conflictuale soluții și atitudini potențial agresive cu finalitate criminogenă;

- 4) Prin cercetarea de față s-a realizat *o pilotare a unui instrument de cercetare care evidențiază prezența în mai mare sau mai mică măsură a manifestărilor comportamentale agresive*. Acest demers investigativ va fi extins și aprofundat în cercetări ulterioare, în felul acesta urmând a se depăși chiar și limita impusă de numărul participanților care au compus loturile de cercetare precum și structurarea acestor loturi exclusiv din populație studentescă rezidentă în mediul urban;
- 5) Super dezvoltarea tehnologiei audio-video a făcut posibilă *penetrarea în lumea creației și producției artistice (film, TV și media în general,) ale unor influențe apte de a aduce anumite transformări ale stilului de viață* cât și a gândirii generațiilor contemporane, acestea fiind centrate mai mult pe satisfacerea propriilor interese indiferent de modul în care îi pot afecta pe cei din jur, astfel în cât oamenii devin insensibili la nevoile celorlalți, având un egou exacerbate din care se naște egocentrismul și individualismul;
- 6) Având în vedere că școala constituie un ghid de orientare a gândirii copiilor către viitor, va fi necesar *să investim* nu atât de mult în tehnologii de ultimă oră ci mai degrabă *în învățători și profesori plini de umanitate și dăruire, căci educația și toate celelalte atribute ale personalității sănătoase se învață prin imitarea măștrilor nu a computerelor sau emisiunilor TV*. Numai prin intermediul educației vom putea răsturna prezenta dominației tehnicilor mașiniste asupra umanității ce a devenit fără a-și da seama prizoniera propriei creații;
- 7) Din perspectiva factorilor favorizanți, incitanți și de oportunitate distructivă, teza de doctorat subliniază că: *alcoolismul și drogurile de orice natură, au puterea de a modifica trăsăturile de caracter și chiar întreaga personalitate pe care se fundamentează individul*, provocând pierderea (simțurilor) sensurilor eticii și moralei, determinând săvârșirea de infracțiuni (efect al dezinhibiției autocontrolului cortical și surexcitarea bioinstinctualității primare)
- 8) O parte a mass-media ne solicită și supraîncarcă creierul cu informații pline de emoții imature și negative, așa încât *nu mai putem deosebi și pune la îndoială ceea ce este sănătos și demn de ceea ce este nesănătos, formându-ne astfel o imagine ireală despre lume*. Tot acest fenomen este numit în psihologie "sindromul lumii rele" întrucât o parte din știrile prezentate de sursele media sunt calate pe redarea actelor comise cu violență, crimelor, violurilor, consumurilor de alcool și droguri, parte din acestea fiind soldate cu accidente deosebit de grave, a razboaielor, incendiilor și deselor atentate, astfel creindu-se aparența unei lumi mult mai rea și mai dura decât realitatea în fapt;
- 9) *Observăm că pornografia infantilă pe Internet s-a transformat în fenomen social fiind într-o continuă creștere*. Aceasta necesită contracararea și prevenția acesteia considerăm că este important ca toate direcțiile de prevenire și combatere
- 10) Putem afirma că studiul amănunțit și individual al factorilor criminogeni ne permite cunoașterea și înțelegerea profundă a fenomenul criminalității sub toate aspectele sale. În ceea ce privește prevenirea și combaterea terorismului putem observa că au trecut mulți ani de la începutul

atacurilor teroriste și a ripostelor autorităților față de aceste organizații, dar lupta pare a fi în zadar în ciuda consolidării puterilor de supraveghere, de folosire a forței sau de aplicare a legii de drept. Mult mai importantă se pare a fi activitatea de cunoaștere a originii și dezvoltării grupărilor teroriste, cauzalității și motivațiilor comiterii actelor teroriste, a modurilor de operare utilizate etc. Suntem conștienți și într-o oarecare măsură surprinși din perspectiva cercetătorului, de complexitatea problematicilor studiului de față și avem hotărârea certă de a continua pe acest drum în sensul fundamentării științifice a intervenției protectiv-corectoare printr-un algoritm complex juridic, psiho-sociologic, prin politici de comunicare, instrumentar și metodologie media, apte să impunem politici de intervenție rezonabilă oferit fără îndoială ca instrument ghid, factorilor de decizie la nivel politic, guvernamental;

5.2. Propuneri aplicativ – pragmatice și corectiv - preventive privitoare la reducerea și înlăturarea anumitor efecte ale influenței mass-media asupra Ordinei Publice și Siguranței Naționale

1. Față de concluziile sus menționate sunt de părere că *legislația în vigoare* pentru domeniu al mass- media, și anume, legea 505/2002 cât și decizia CNA 220/2011 cuprinzând: Titlul II, Protecția minorilor, capit.1,care se referă la : Respectarea drepturilor minorului în programele audiovizuale, necesită o revizuire generală constând în anumite reglementări și amendamente apte să sporească menținerea homeostazică a siguranței naționale și a ordinii publice atât în plan psihologic cât și social, în ceea ce privește difuzarea, vizionarea și ratingul;
2. Este esențial pentru anumite comisii precum cea a *Centrului Național de Cinematografie, să adopte soluții exigente în avizarea și acordarea criteriilor de rating la filmele și materialele cu încărcătură criminogenă crescută;*
3. De asemeni, propun ca toate mijloacele de difuzare ale mass –media, TV, presa scrisă, radio, internet, în momentul difuzării anumitor știri sau evenimente ce conțin scene ce poate afecta psihic sau moral pe cei ce le urmaresc, să li se impună *cenzurarea cât mai strictă și restrângerea cât mai mult posibilă a detalierei acelor aspecte sau comportamente agresive;*
4. *Consideram că pentru informarea societății civile este suficientă semnalarea problematicii în date generale.* Susțin și în egală măsură, propun ca organismele de difuzare TV, radio și presă scrisă, să nu mai insiste, ba chiar să evite difuzarea momentelor precum ; instalare a morții, a modului de operare, instrumentele utilizate, etc. Toate acestea pot induce comportamente imitative la minori și tineri;
5. Este esențial *impunerea unui criteriu sancționator exigent față de producătorii și distribuitorii de filme cu caracter incitator agresiv.* Astfel, propun ca producătorul în proporție de 15% și distribuitorul în proporție de 10 % din veniturile realizate din acest gen de producții și activități să fie direcționate către dotarea tehnică a camerelor de garda din spitalele de urgență, acestea

fiind celel mai solicitate în situațiile în care fantasma devine faptă (crimă, viol, tentative de omor, suicid etc.);

6. Față de toleranța și permisivitatea condamnabilă a monitorizării acestor producții, pentru aceeași categorie de filme (horror sau conținând scene sado-masochiste, pornografie agresivă, suicid, criminalitate în serie, etc) *să se institue fără rezervă controale și amenzi semnificative față de vizionarea lor publică;*
7. O soluție tehnică foarte bună s-ar putea concretiza prin *crearea unor pagini de internet false, sau „site-uri capcană”*, pe care motorul de căutare le poate evidenția în funcție de senantica cuvintelor cheie folosite, în realitate acestea să fie create doar pentru a memora IP-ul sau numărul cardului de credit al utilizatorilor care accesează astfel de site-uri;
8. *Mărirea limitelor pedepsei cu închisoarea* (în prezent de la 2 la 7 ani) și aplicarea cumulativă a pedepsei amenzii în cuantumul stabilit de legea penală , în cazul infracțiunii de pornografie infantilă;
9. *Sunt necesare măsuri pentru contracararea pornografiei infantile pe Internet*. Considerăm că este important ca toate direcțiile de prevenire și combatere trebuie să fie luate la nivel național și internațional , încheindu-se protocoale de strânsa colaborare cu agențiile și organismele care au ca obiectiv educarea și dezvoltarea societății. Părinții și tutorii implicați în creșterea copiilor trebuie să aibă o atenție sporită către monitorizarea site-urilor de pe internet cât și a calculatoarelor;
10. Adoptarea unor *strategii tehnice de ultimă generație ce poate detecta și preveni apariția scenelor și a reclamelor la pornografie în mediul online* atunci când sunt căutate cu totul alte informații din surse de internet. Acestea trebuie să aibă un profund caracter practic-aplicativ
11. În prezent în România este în vigoare **Legea 575/2004** care prevede *sanționarea faptelor de terorism, la care se poate adauga un articol ce poate să prevda o colaborare globala a tuturor statelor europene cât și a celor ce nu fac parte din Uniunea Europeana*, privind intensificarea colaborării tuturor organelor judiciare și de apărare cu furnizorii serviciilor de internet (ISP) pt blocarea site-urilor organizațiilor teroriste;
12. Având în vedere legislație europeană și națională actuala în materie de terorism, putem observa că aceasta incriminează atât instigarea cât și alarmarea populației, conform legii legii 535/2004, iar ca amendament al acestei legi propunem următoarele:
 - a) *Modificarea articolului 33:*care spune că fapta unui jurnalist cu intenția de a îndemna, sprijini prin promovarea imaginii, mesajului sau a revendicării, o organizație teroristă sau o acțiune teroristă se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani și interzicerea unor drepturi, propun ca fapta să fie pedepsita cu închisoare pe viață;
 - b) *Modificarea articolului 37* privind amenințarea la adresa unei persoane, a unei colectivități sau amenințarea adresată unui stat în scop terorist se realizează prin mass-media propun desființarea

urgentă a respectivului post TV și a surselor și canalelor de informare cât și închisoare pe viața a protagoniștilor;

- c) *În completarea articolului 38*: alarmarea fără un motiv întemeiat a unei persoane sau a publicului, a organelor specializate pentru a interveni în caz de pericol ori a organelor de menținere a ordinii publice prin mass media este considerată complicitate la alarmare și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 3 ani;
- d) Alături de aceste amendamente ale legii 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului în vigoare, propun ca toate faptele unuia sau a mai multor membrii ce aparțin unei organizații, fie de apărare fie din cadrul mass-media, care încalcă normele deontologiei profesionale și nu respect conduita legală a zonelor de conflict, ajungând astfel să fie luați prizonieri iar prin această acțiunea se dă posibilitatea unei entități teroriste să exercite presiuni de natură politică și economică asupra Statului Român, această faptă se va considera ca fiind complicitate la terorism și se va pedepsi cu închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

BIBLIOGRAFIE

1. Anderson, D. și P. Colins, *The Impact on Children`s Education: Television`s Influence on cognitive Development*, Departament of Eduvation, 1998
- Baudriard, Jean, *Strategii Fatale*, Polirom, 1999
2. Banciu D, Rădulescu S.M., *Introducere în sociologia devianței*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985
3. Banciu, Dan, Rădulescu, Sorin M., Teodorescu, Vasile, *Criminalitatea în România în perioada de tranziție (Teorii, Tendințe, Prevenire)*, Ed.Lică, Pitești, 2001,
4. Banciu D, Rădulescu S.M., *Introducere în sociologia devianței*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985
5. Bourdieu, Pierre: *Televiziunea, jurnalismul și politica • Întoarcere asupra televiziunii*, în *Contraofensive*, trad. de Aliza Ardeleanu, Ed. Meridian2, Buc., 1999,
6. A. Bondrea, *Sociologia culturii*, Ed. Fiuidatiei României de mâine. București. 1993. pg.272-273
7. Butoi și colab. *Conferința Constanta, Explicații etiologice asupra gestului suicidal*, 2015
8. Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Editura Polirom, Iași, 1999
9. Cuiianu, Ioan Petru, *Religie și putere*, Nemira, 1996
- Dragan, Ioan, *Paradigme ale comunicării de masă*, C.E.P. Sansa, București 1996
10. Coman, Mihai, *Introducere în sistemul mass-media*, Editura Polirom, Iași, 1999
11. Eyseneck, Hans, *Descifrarea comportamentului uman*, București, Editura Teora, 2000
12. Eliade, Mircea, *Sacru și profan*, Humanitas, București, 1992
13. Emery, Merrelyn, *The Social and Neurophysiological Effect of Television*, Australian National University,

Canberra, 1985

14. Freud, Sigmund, Opere, volumul 3, Psihologia inconștientului, ediție revizuită, Editura Trei, București, 2010
15. Guinness, D.Mc, When Children Don't Learn, Basic Books, 1985
16. Gustave Le Bon, Psihologia mulțimilor ,P.U.F., Paris, 1971.
17. Gordon, M.D., Capitalism, Class and Crime in America, Crime and delinquency (April): 163-186. 1973
18. Gh. Văduva, E. Chețe, C. Moștoflei, V. Popa, Dimensiune geopolitică și geostrategică. Războiul terorist. Războiul împotriva terorismului, București, Centrul de Studii Strategice de Securitate, 2002
19. H.D.Lasswell. Structure et fonction de la communication dans la société. ed.cit.,pg.32
20. Kean, John, Mass-media și modernitatea, Polirom, Iasi, 2000
21. **Legris, Jacques «Lumea» așa cum este, Pion, Paris, 1976.**
22. Maslow, Abraham, Motivație și personalitate, București, Editura Trei, 2008
23. **Le Maree, Gerard, Fotografiile truate, Atlas, Paris, 1985**
24. Moore, Wes, Televizorul, Opiul Popoarelor, The Journal of Cognitive Liberties, 2001
25. Maslow, Abraham, Motivație și personalitate, București, Editura Trei, 2008
26. NNENEY, JEAN-NOEL: *O istorie a mijloacelor de comunicare*, trad. de M. Calcan, Ed. Institutul European, Iași, 1997
27. Nietzsche, F. Așa Grita Zarathustra, Humanitas, București, 1996
28. Patterson. G. H.. Children who steal. în T. Hirschi. M. Gottfredson(Eds.). Understanding crime: Current theory and research. Beverly Hill. CA: Wadsworth. 1985
29. Pierre, Raynaud, *Arta de a manipula*, Ulrich, 1996.
30. Pinatel, Jean, La société criminogène, Calman-Levy, Paris, 1971
31. Rădulescu S.M., Sociologia devianței și a problemelor sociale, Editura Luminalex, București, 2010
32. Radu Ghelmez, Mundo Policial, 15. November 2015
33. Roco, Mihaela, Creativitate și inteligența emoțională, Polirom, Iasi, 2001
34. **Stoll, Cliff ,, Oul de cuc, Pocket Books, New York, 1990**
35. Tehakhotine, Violul asupra mulțimilor prin propaganda politică, Gallimard, Paris, 1952.
36. Thom, Françoise, Limba de lemn, Julliard, Paris, 1987.
37. V. Cioclei, *Viața sexuală și politica penală*, Editura Holding Reporter, București, 1994
38. Volkoff, Vladimir, Complexul lui Procust, Lausanne, 1981.
39. Volkoff, Vladimir „Montajul”, Lausanne, 1982,
40. Vulcănescu, Mircea, Dimensiunea românească a existenței, Editura Eikon, 2009
41. Walter Reich, Origin of Terrorism, Cambridge, U.K., 1990.
42. Wrightsman. S.L., Psychology and the Legal System. Brooks- Cole Publishing Company Monterey. California. 1987
43. Wilson, Q.J.. Hemtein. R.J., Crime and Human Nature. New York: Simon and Schuster. 1984

SURSE INTERNET

1. <http://studia.law.ubbcluj.ro/articol.php?articollid=137>
2. <http://www.sanatateatv.ro/articole-medicale/sexologie/comportamentul-sexual-deviant/>
3. <http://www.ziare.com/sex/viata-sexuala/orientarea-sexuala-si-scara-lui-alfred-kinsey-1059267>
4. <http://www.ziare.com/sex/viata-sexuala/heterosexual-sau-homosexual-scara-care-schimba-tot-ceea-ce-stiam-despre-orientarea-sexuala-1293435>
5. <http://www.garbo.ro/articol/Lifestyle/1540/Sexualitate-Agresivitate-Viol.html#ixzz3eNHAKaQs>
6. http://adevarul.ro/news/societate/legalizarea-prostitutiei-viata-filmporno-1_52c5013cc7b855ff5627a220/index.html
7. <http://www.9am.ro/top/International/220311/copilarie-pierduta-care-sunt-dramele-cu-care-se-confrunta-copiii-din-intreaga-lume.html#ixzz3eNFsDe4D>
8. www2.localaccess.com/hardebeck/killtv2.htm.
(Studiul din 1989 al lui L. Tucker la Brigham Young University, apud www.lightplanet.com)
9. <https://saccsiv.wordpress.com/2011/04/13/articolul-zilei-13-04-2011-confesiunile-unei-dependente-de-pornografie/>
10. <http://www.zibo.ro/planeta-blog/Stop-Violentei-TV-22/Influenta-Mass-Media-asupra-copiilor-159>
11. <http://www.scrigroup.com/diverse/jurnalism/Incerari-de-minimizare-a-efec85632.php>
12. <http://www.mediafax.ro/cultura-media/proiect-pentru-legea-audiovizualului-emisiunile-cu-continut-violent-si-pornografic-permise-la-tv-doar-dupa-miezul-noptii-10904912>
13. <https://andrevocila.wordpress.com/2010/03/12/prevenirea-victimizarii-minorilor/>
14. <http://www.doarimpreuna.ro/internetul-pentru-pornografie-sau-pentru-dumnezeu/>
15. <http://www.hotnews.ro/stiri-esential-8779497-pornografia-violenta-internet-cazul-copiiilor-din-romania-25-7-dintre-copiii-crestionati-primit-imagini-sexuale-internet.htm>
16. www.familysafemedia.com/pornography_statistics.html
17. <http://www.magisteriu.ro/pornografia-si-violenta-in-mijloacele-de-comunicare-sociala-un-raspuns-pastoral-1989/>
18. <http://semneletimpului.ro/social/sex/pornografie/pornografia-mai-violenta-ca-niciodata-avertizeaza-cercetatorii.html>
19. <http://www.ziare.com/stiri/sinucideri/opt-elevi-de-liceu-din-100-s-au-gandit-la-sinucidere-in-2010-studiu-1095503>
20. <http://www.umfcv.ro/ccop-efectele-consumului-de-alcool>
21. <http://studiijuridice.md/revista-nr-1-2-2010/masurile-publice-de-prevenire-a-alcoolismului-narcotismului-toximaniei-ca-factori-daunatori-pentru-sanatatea-publica>
22. <http://www.mirelazivari.ro/profilul-psihologic-al-consumatorului-de-droguri>
23. <https://scorilos.files.wordpress.com/2011/03/vladimir-volkoff-tratat-de-dezinformare1.pdf>
24. <http://www.scritub.com/sociologie/psihologie/comunicare/Zvonurile-Jean-Noel-Kapferer911212622.php>

<http://voxpública.realitatea.net/politica-societate/imaginea-care-a-socat-europa-cea-mai-mare-minciuna-a-revolutiei-romane-30362.html>

25. <http://www.povesticutal.ro/povesti-Orbii-si-elefantul.html>

26. <http://codulluioreste.ro/arta-suprema-pentru-infrangerea-inamicului-fara-lupta-prin-inselatorie/>

27. http://focusinstitut.blogspot.ro/2007/03/suporturi-mass-media_01.html

28. <http://www.bucurestii vechisinoi.ro/2011/11/minciuni-mass-media/>

29. <http://www.ioanscurtu.ro/minciuni-mass-media/>